

**UCHWAŁA NR LXXIV/596/2023
RADY GMINY ŚWILCZA**

z dnia 18 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 4¹ ust.1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) Rada Gminy stanowi, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2024.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Świlcza

mgr Piotr Wanat

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH na rok 2024.

Część I.

Jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce jest nadużywanie alkoholu wraz ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami tego zjawiska, a także spowodowane w dużej mierze pandemią zjawisko uzależnień behawioralnych.

Problemy wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem całą populację, również tych, którzy z racji wieku dopiero zaczynają stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia, zaś uzależnienia behawioralne, które w dużej mierze nasiliły się w wyniku pandemii koronawirusa i nauczania zdalnego dotyczą przede wszystkim młodzież i dzieci.

Znowelizowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tworzy komplementarny system umożliwiający zsynchronizowanie w skali kraju działań rządowej administracji państwowej i administracji samorządowej poprzez tworzenie spójnej podstawy prawnej i merytorycznej. Bardzo istotną rolę w tych działaniach pełni Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, które powstało z połączenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, które formułuje główne cele i strategie, które powinny stanowić ramy działania dla administracji publicznej.

Zgodnie z Ustawą, Centrum prowadzić będzie działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Powstanie nowej instytucji, zajmującej się w sposób kompleksowy przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym daje szansę na ugruntowanie pozycji problematyki uzależnień w obszarze zdrowia publicznego i w polityce społecznej, jako całości oraz kontynuowania ważnych zadań prowadzonych dotychczas przez Państwową Agencję i Krajowe Biuro. Połączenie doświadczenia, potencjału merytorycznego i organizacyjnego obu podmiotów umożliwi uzyskanie wartości dodanej,

skutkującej wzrostem możliwości niesienia pomocy osobom z problemami wynikającymi z różnego rodzaju uzależnień oraz ich bliskim.

Ważną przemianą, która dokonała się w dziedzinie rozwiązywania problemów alkoholowych jest stopniowa decentralizacja zadań, uwzględniająca rosnącą odpowiedzialność społeczności lokalnych i jej liderów.

Ze względu na fakt, że zasięg problemów alkoholowych jest rzeczywiście rozległy, realne rezultaty mogą przynieść działania kompleksowe, zaplanowane na szerszą skalę. Nowoczesne podejście do problematyki alkoholowej zakłada potrzebę zaangażowania się w działania profilaktyczne i naprawcze szerokiego kręgu instytucji, zarówno o charakterze administracyjnym, jak i placówek służby zdrowia, a także organizacji pozarządowych wyspecjalizowanych w świadczeniu usług określonego rodzaju lub opartych na wolontariacie. Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyczą osoby uzależnione, spożywanie alkoholu ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholika. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj. zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.

Profilaktyka zaadresowana do dzieci i młodzieży

a) Czynniki ryzyka i czynniki chroniące

Punktem wyjścia dla działań profilaktycznych zarówno w obszarze używania substancji psychoaktywnych jak i zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi jest wiedza o czynnikach chroniących i o czynnikach ryzyka. Duża grupa takich czynników jest wspólna dla większości uzależnień behawioralnych (np. nałogowy hazard, siecioholizm, zakupoholizm, uzależnienie od gier wideo) oraz dla tradycyjnych zachowań ryzykownych (np. używanie substancji psychoaktywnych, przemoc, wykroczenia).

Na podstawie wielu badań za czynniki chroniące uznaje się:

- pozytywne relacje z istotnymi osobami z najbliższego otoczenia, w tym z rodzicami lub opiekunami oraz z rówieśnikami i innymi ważnymi osobami (np. posiadanie naturalnego mentora), kontrola rodzicielska, ale i zaangażowanie rodziców w życie

dziecka, ciepło, silne więzi rodzinne, jasne zasady i standardy zachowania, poczucie zaufania i wsparcia.

- cechy i własności indywidualne młodego człowieka (np. towarzyskie usposobienie i zrównoważony temperament), pozytywny obraz siebie (samoocena), kompetencje psychospołeczne;
- jakość szkolnictwa (np. pozytywny klimat szkoły, wysoka jakość nauczania),
- zasoby pozarodzinnego otoczenia społecznego i miejsca zamieszkania (wsparcie wspólnoty religijnej, zorganizowane zajęcia pozaszkolne, bezpieczne sąsiedztwo, dostęp do pomocy itd.).

Do wspólnych czynników ryzyka należą:

- brak wsparcia ze strony rodziców i konflikty w rodzinie
- silna potrzeba mocnych wrażeń,
- impulsywność i skłonność do ryzyka,
- niska samoocena,
- niepowodzenia w nauce szkolnej
- słaba więź ze szkołą.
- deficyty w umiejętnościach radzenia sobie ze stresem lub trudnymi emocjami,

Poza uniwersalnymi czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi są również specyficzne w przypadku każdego z uzależnień behawioralnych. Na przykład, czynnikami ryzyka nałogowego hazardu są zniekształcenia poznawcze w ocenie szansy na wygraną w grze losowej, predyspozycje do poszukiwania mocnych wrażeń, niska samoocena, deficyty funkcji poznawczych, rówieśnicy, którzy uprawiają gry hazardowe, łatwa dostępność do gier hazardowych, zaniedbania w sprawowaniu opieki rodzicielskiej, reklama konsumpcyjnego stylu życia. Ryzyko problemowego korzystania z Internetu jest związane z takimi czynnikami jak: niskie poczucie własnej wartości, zaburzenia nastroju, lęk, nieśmiałość, nadpobudliwość psychoruchowa, niewłaściwy monitoring zachowań dziecka w Internecie, zaburzenia zachowania i nadużywanie substancji psychoaktywnych. W piśmiennictwie podkreśla się ponadto, iż w przypadku problemowego używania Internetu istotnymi czynnikami ryzyka są nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny (np. niewłaściwy monitoring zachowań dziecka) oraz deficyty relacji rodziców z dzieckiem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2024 rok określa sposoby realizacji zadań zawartych w Programie oraz sposoby ich

realizacji odpowiednio dostosowane do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Mając na względzie wagę problemu oraz zagrożenia związane z nadużywaniem alkoholu ustala się na rok 2024 następujące kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym względzie:

1. W zakresie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) podejmowanie działań zmierzających do spowodowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) kierowanie osób uzależnionych na badania psychologiczno-psychiatryczne oraz występowanie do sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu oraz w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Świlcza;
- 4) kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi;
- 5) dokonywanie okresowych ocen realizacji Programu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 6) pokrywanie niezbędnych wydatków związanych z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym z tytułu: diet, kosztów szkoleń i przejazdów oraz wydatków rzeczowych związanych z obsługą Komisji.
- 7) Podejmowanie działań profilaktycznych, w tym sportowych zajęć pozalekcyjnych wobec dzieci dotkniętych problemem uzależnień behawioralnych.

2. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- 1) zapewnienie literatury fachowej pomocnej przy realizacji zadań związanych z profilaktyką antyalkoholową;
- 2) akcje profilaktyczne prowadzone przy pomocy plakatów, broszur, ulotek, spotkań szkoleń itp.;

3. W zakresie organizowania form pomocy dla rodzin alkoholików oraz ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy psychologicznej i prawnej dla członków rodzin alkoholowych i ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.
- 3) współdziałanie z Policją, pracownikami socjalnymi, nauczycielami, pracownikami służby zdrowia, parafiami oraz wyspecjalizowanymi placówkami i służbami w celu udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4) organizowanie i finansowanie wypoczynki dzieci i młodzieży.
- 5) organizacja zajęć sportowo – terapeutycznych dla młodzieży;
- 6) dofinansowanie funkcjonowania świetlic szkolnych; wiejskich i terapeutycznych,

4. W zakresie udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu w ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) wstępne motywowanie do terapii;]
- 2) informowanie o najbliższych placówkach zajmujących się leczeniem osób uzależnionych;
- 3) kierowanie osób uzależnionych na badania psychologiczno-psychiatryczne oraz występowanie do sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 4) informowanie o ruchach samopomocowych typu AA, Kluby Abstynenckie itp.;

5. W zakresie wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1) cykliczne badanie i systematyczne kontrolowanie problematyki alkoholowej na terenie Gminy;
- 2) wsparcie dla podmiotów i organizacji zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 3) współpraca ze szkołami przy prowadzeniu szkolnych programów profilaktycznych dotyczących problemów uzależnienia od alkoholu i innych środków odurzających;

- 4) organizacja spędzania wolnego czasu poprzez urządzenie zawodów sportowych, zajęć pozalekcyjnych, świetlic szkolnych itp.;
- 5) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych: promowanie wśród dzieci, młodzieży i innych osób aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez realizację projektów i programów profilaktycznych także programu profilaktyki poprzez sport, w tym: organizacja imprez sportowych i kulturalnych, dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych (np. wyjazdy na basen, prowadzenie siłowni, zajęcia taneczne, zajęcia fitness),
- 6) wsparcie dla rodzin, w szczególności dla dzieci i podjęcie działań wychowawczych oraz edukacyjnych w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy (dofinansowanie do wynagrodzeń wychowawców, doposażenie świetlic w potrzebne materiały itp.), wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość, organizowanie na terenie gminy konkursów plastycznych, literackich, itp. o tematyce antyalkoholowej (zakup nagród), podejmowanie na terenie szkół i przedszkoli działań profilaktycznych skierowanych do rodziców, uczniów i nauczycieli, organizowanie wolnego czasu dla osób po 40 roku życia poprzez różnego rodzaju warsztaty, zajęcia tematyczne, zajęcia sportowe itp. W celu ich aktywizacji i umożliwienia spędzania wolnego czasu z dala od używek, informowanie o niebezpieczeństwie uzależnień, realizacja i współfinansowanie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych dot. problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- 7) organizacja obozów, warsztatów stacjonarnych i wyjazdowych, kolonii i półkolonii dla dzieci i rodzin osób uzależnionych oraz osób potencjalnie zagrożonych, osób starszych.

6. W zakresie kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:

- 1) podejmowanie przez upoważnionego przez Wójta pracownika oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontroli i interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz uchwał Rady Gminy wydanych na podstawie tej ustawy;

- 2) występowanie Wójta lub upoważnionego przez niego pracownika przed sądami w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 3) kierowanie wniosków o cofanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadkach określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

Część II.

Podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych

Oprócz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizatorami programu są również następujące podmioty:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świlczy,
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Straż Gminna w Świlczy,
4. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie,
5. Komisarjat Policji nr II Rzeszów,
6. Szkoły i przedszkola z terenu gminy Świlcza,
7. Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcianie,
8. Gminna Biblioteka Publiczna w Świlczy,
9. Kluby sportowe i akademie piłkarskie z tereny gminy Świlcza,
10. Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna,
11. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień zwiększa dostępność pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz pomocy psychologicznej dla osób współuzależnionych i członków rodzin.

Komisariat Policji II w Rzeszowie, Posterunek Policji w Świlczy z/s w Trzcianie - pełni w szczególności funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie oraz egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

Straż Gminna - kontroluje prawidłowość funkcjonowania placówek detalicznych i gastronomicznych handlujących alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

Zespół Interdyscyplinarny - w skład, którego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, które realizują działania określone w programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Instytucje kultury - realizują zadania programu na poziomie lokalnym, wspierają merytorycznie i lokalowo zaplanowane przedsięwzięcia, np. warsztaty, wypoczynek letni czy zimowy, zajęcia sportowe, taneczne, itp.

Szkoły i przedszkola – organizują zajęcia pozalekcyjne, świetlicowe, sportowe, pólkolonie letnie i zimowe, wyjazdy na basen, konkursy m.in. bezpieczeństwa w ruchu drogowym, warsztaty, prelekcje i pogadanki.

Część III.

Zasady wynagradzanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wynagrodzenie członków Komisji ustala się według następujących zasad:

- 1) z zastrzeżeniem pkt. 2, tytułem wykonywania obowiązków wynikających z członkostwa Komisji jej członkowi przysługuje - na podstawie umowy cywilnoprawnej - wynagrodzenie w wysokości 150,00 zł brutto (*sto pięćdziesiąt złotych*) za udział w jednym posiedzeniu Komisji;
- 2) członkowi Komisji będącemu jednocześnie pracownikiem Urzędu Gminy prowadzącym obsługę tej Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 550,00 zł brutto (*pięćset pięćdziesiąt złotych*) miesięcznie.
- 3) Członkowi Komisji z zastrzeżeniem pkt 1 z tytułu pełnienia funkcji Przewodniczącego tej Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 550,00 zł. brutto (*pięćset pięćdziesiąt złotych*) miesięcznie.

Część IV.

Zasady realizacji i finansowania Programu

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Świlcza pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Koordinację realizacji Programu prowadzi Wójt Gminy Świlcza poprzez powołanego Przewodniczącego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podmioty ubiegające się o dofinansowanie z GKRPA musi złożyć wniosek wraz z uzasadnieniem, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do Programu.

**PLAN WYDATKÓW NA REALIZACJĘ GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2024**

Lp.	Nazwa zadania	Planowany koszt w zł.
1.	Wydatki związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: - diety, koszty szkoleń i przejazdów - wydatki rzeczowe i osobowe związane z obsługą Komisji - opłaty za badania przez biegłych w celu uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia - opłaty sądowe za osoby kierowane na leczenie odwykowe.	33 000,00
2.	W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym: - zakup broszur, ulotek itp. - prowadzenie akcji profilaktycznych w szkołach, - edukacji profilaktycznej w zakresie uzależnień behawioralnych	11 000,00
3.	W zakresie organizowania form pomocy dla rodzin alkoholików oraz ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym: - funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Świlczy, - zajęcia z młodzieżą w świetlicach wiejskich w tym w Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy, - zajęcia z młodzieżą w szkołach w okresie ferii zimowych,	85 000,00

	- zajęcia z młodzieżą podczas organizowanych półkolonii w okresie wakacyjnym, - Zajęcia sportowe, taneczne, warsztaty tematyczne, zajęcia fitness	
4.	W zakresie wspomaganie działalności jednostek instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych w tym: - zajęcia z młodzieżą w ramach działalności ośrodków kultury, animacji, tj. m.in. GCKSiR, RDTL, ŚDS, - zajęcia z młodzieżą w szkołach podstawowych na terenie Gminy Świlcza zwłaszcza w zakresie sportowych zajęć pozalekcyjnych, organizacji zielonych szkół, pikników profilaktycznych, - wyjazdy na basen, - aktywizacja młodzieży i osób po 40 r.ż. poprzez zajęcia sportowe, fitness i warsztaty m.in. w ramach GCKSiR i GKS.	90 000,00
5.	Przeciwdziałanie narkomani	1 000,00
	Ogółem	220 000,00

Część V.

Przewidywane efekty realizacji programu:

1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Świlcza wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych.
2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożywania alkoholu poprzez alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.
3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom poprzez kierowanie na leczenie odwykowe, kierowanie do Wojewódzkiego Ośrodka Leczenia Uzależnień, proponowanie konsultacji w Punkcie konsultacyjno – informacyjnym.
4. Zmniejszenie zagrożenia uzależnieniem wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację dla nich czasu wolnego w formie półkolonii, warsztatów, zajęć sportowych.

.....
Data i potwierdzenie wpływu

(miejscowość ,data)

.....
Nr wniosku (Nadaje G.K.R.P.A.)

WNIOSEK

DO GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

ALKOHOLOWYCH W ŚWILCZY

o przyznanie środków finansowych.

(wnioskodawca – nazwa instytucji)

w osobie (imię i nazwisko, zajmowane stanowisko)

Wnioskuje

o przyznanie środków finansowych w kwocie zł (słownie złotych:
.....),

całkowity koszt przedsięwzięcia:zł (słownie złotych:.....
.....)

z przeznaczeniem na:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(szczegółowy opis przeznaczenia wnioskowanej kwoty: sposób realizacji np. plan szkolenia, warsztatów, konkursu, do kogo jest skierowany, sposób rekrutacji uczestników, ile obejmuje osób, inne istotne informacje)

UZASADNIENIE

(wskazanie powiązania z Ustawą z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii).

.....r.

(miejscowość, data)

.....

(pieczęć instytucji)

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy)